

Hvem træffer hvilke afgørelser om supplerende undervisning, specialundervisning m.v. i folkeskolen - og hvilke klagemuligheder er der?

I DUKH får vi en del henvendelser om inklusion i folkeskolen, herunder bl.a. reglerne for supplerende undervisning, for specialundervisning og for henvisning til specialskole. Endvidere ønsker mange borgere at høre noget om klagemuligheder - hvem kan der klages til, hvad kan der klages over m.v. Det omhandler denne udgave af praksisnyt.

Supplerende undervisning m.v. i folkeskolen

Efter folkeskolelovens § 3 a skal børn, der har brug for støtte, og som ikke alene kan understøttes ved brug af undervisningsdifferentiering og holddannelse, tilbydes supplerende undervisning eller anden faglig støtte i henhold til lovens § 5, stk. 5. Hvis der er behov herfor, skal der gives personlig assistance, der kan hjælpe barnet til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen.

Efter § 5, stk. 5 skal der i fornødent omfang gives supplerende undervisning eller anden faglig støtte til elever, som af anden grund har behov for støtte.

Omfang: Elever med behov for supplerende undervisning op til 9 undervisningstimer á 60 min. er ikke omfattet af reglerne om specialundervisning.

Ansøgning: Forældre kan ansøge skolelederen om supplerende undervisning m.v., ligesom skolen kan tage initiativ til iværksættelse af supplerende undervisning.

PPR: En beslutning om supplerende undervisning og anden faglig støtte kan sættes i gang af skolen uden inddragelse af pædagogisk-psykologisk rådgivning.

Beslutningstager: Det er den lokale skoleleder, der træffer beslutning om iværksættelse af supplerende undervisning.

Fra specialundervisningsvejledningen:

”107. En skoleleders beslutning om at tilbyde en elev fx 5 timers supplerende undervisning i faget dansk uden for den almindelige undervisningstid er en afgørelse i forvaltningslovens forstand.”

Klagemulighed: Der er ikke klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning i sager om bl.a. supplerende undervisning. Der kan således kun klages til skolelederen i disse tilfælde.

Bemærk dog, at afgørelser om supplerende undervisning og anden faglig støtte, jf. § 5, stk. 5, til elever i børnehaveklassen og i 1.-3. klasse, der har mindre end 18 undervisningstimer ugentligt, kan

indbringes for klagenævnet, hvis elevens undervisning kun kan gennemføres med denne støtte i den overvejende del af undervisningstiden (folkeskolelovens § 51, stk. 5).

Specialundervisning

Specialundervisning er undervisning i

- specialklasser,
- specialskoler,
- den almindelige klasse, hvor eleven får støtte i mindst 9 undervisningstimer á 60 min.

Reglerne findes i Folkeskolelovens § 3, stk. 2, hvor det står, at børn, hvis udvikling kræver en særlig hensyntagen eller støtte, gives specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand i specialklasser og specialskoler.

Endvidere gives der specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand til børn, hvis undervisning i den almindelige klasse kun kan gennemføres med støtte i mindst 9 undervisningstimer á 60 min. ugentligt.

Det fremgår af folkeskolelovens § 20, stk. 2, at det påhviler kommunalbestyrelsen at sørge for specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Efter lovens § 20, stk. 3 påhviler det regionsrådet at drive lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud for børn og unge under 18 år. Tilbuddene retter sig mod børn og unge, hvis udvikling stiller krav om en særlig vidtgående hensyntagen eller støtte, der bedst kan imødekommes ved en regional foranstaltning (reglerne herfor omtales ikke nærmere her).

Ansøgning: Forældrene kan ansøge skolelederen om specialundervisning m.v.

PPR: Efter folkeskolelovens § 12, stk. 2 sker henvisning til specialundervisning, som ikke er af foreløbig karakter, efter pædagogisk-psykologisk rådgivning og efter samråd med eleven og forældrene. Elevens synspunkter skal tillægges passende vægt under hensyntagen til elevens alder og modenhed. Se også PPR-oversigten på sidste side.

Beslutningstager: Skolelederen træffer beslutning om specialundervisning på skolen, men lederen kan ikke træffe beslutning om henvisning til specialklasser på andre skoler i eller udenfor kommunen eller træffe beslutning om henvisning til specialskole i eller uden for kommunen.

Det er normalt et visitationsudvalg i skoleforvaltningen, der træffer beslutning om henvisning til specialklasse og specialskole m.v. Din lokale skoleleder kan orientere dig om, hvordan proceduren er i din kommune.

Klagemulighed: Der er klageadgang til Klagenævnet for Specialundervisning i sager om specialundervisning m.v. Efter folkeskolelovens § 51, stk. 3 kan en borger inden for 4 uger klage over afgørelser om henvisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af henvisning til specialskoler og specialklasser.

Efter folkeskolelovens § 51, stk. 4 kan afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen på specialskoler eller i specialklasser inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene indbringes for Klagenævnet for Specialundervisning.

Genvurdering m.v.: Klage over afgørelser truffet af skolelederen skal sendes til skolelederen. Klage over afgørelser truffet af visitationsudvalget sendes til udvalget. Klagefristen er 4 uger. Inden for 4 uger skal skolelederen/visitationsudvalget så genvurdere deres afgørelser. Fastholdes en afgørelse, skal de inden for 4 uger sende klagen videre til Klagenævnet for Specialundervisning.

Klagereglerne findes i specialundervisningsbekendtgørelsen § 20 - § 22, herunder hvilke sagsakter skolelederen/visitationsudvalget skal fremsende til klagenævnet (§ 22, stk. 4). Det fremgår af K-meddelelse nr. 31, at genvurderingsfristen ikke altid overholdes.

I DUKH har vi gentagne gange hørt fra borgere om lignende problemer med overholdelse af frister m.v.

Sagsbehandling: I sager om specialundervisning m.v. gælder forvaltningslovens regler om partshøring, begrundelse m.v.

Eksempler: Klagenævnet for Specialundervisning

Klagenævnet for Specialundervisning har på deres hjemmeside offentliggjort en række K-meddelelser med omtale af en række sager, hvor de har truffet afgørelse om specialundervisning m.v.

Det faglige indhold: K-meddelelse nr. 33 - drejer sig om det faglige indhold af kommunens specialundervisningstilbud. Forældrene har bl.a. henvist til, at skolen ikke levede op til reglerne om minimumstimetal, og at eleven ikke fik tilstrækkelig fagundervisning.

Det fremgår af denne afgørelse at kommunerne skal overholde reglerne om minimumstimetal og fagundervisning i deres specialundervisningstilbud.

Ønske om specifikt tilbud: K-meddelelse nr. 25 vedrører forældreønsker om specifikke undervisningstilbud. Det fremgår af afgørelsen, at klagenævnets ændring af kommunens afgørelse ikke i alle tilfælde medfører, at forældrenes ønske herefter skal følges.

Inddragelse og samarbejde: I DUKH oplever vi på samme måde som klagenævnet, at forældrene i nogle klagesager giver udtryk for utilfredshed med kommunens manglende inddragelse af dem i beslutningerne om specialundervisning til deres børn. I K-meddelelse nr. 2 fastslås det, at det følger af folkeskolelovens regler om specialundervisning, at forældrene og eleven selv skal inddrages tæt i skolemyndighedernes afgørelser om specialundervisning. I specialundervisningsbekendtgørelsen fremgår det at:

- Der skal lægges betydelig vægt på forældrenes ønsker med hensyn til den nærmere tilrettelæggelse af den specialpædagogiske bistand (§ 4, stk. 1, sidste pkt.).
- Forældrenes og elevens ønske med hensyn til den skolemæssige placering skal så vidt muligt følges (§ 4, stk. 2, sidste pkt.).

Frit skolevalg: Efter folkeskolelovens § 36, stk. 3 har forældre krav på, at deres barn bliver optaget i en folkeskole efter eget valg i bopælskommunen eller i en anden kommune under forudsætning af, at det kan ske inden for de rammer, kommunalbestyrelsen i skole-kommunen har fastsat. Det gælder også for børn med behov for specialundervisning m.v.

Klagenævnet for Specialundervisning kan ikke behandle sager om frit skolevalg. Det fremgår af K-meddelelse nr. 9.

Hele året: En kommune kan lovligt fastsætte retningslinjer med henblik på en hensigtsmæssig visitation af elever til specialundervisning. Der er ikke i folkeskoleloven hjemmel til at opstille en særlig regel om, at der efter en bestemt dato i året ikke kan træffes afgørelse om specialundervisning. Det fremgår af K-meddelelse nr. 13, at henvisning til specialskole eller specialklasse-række og tildeling af støttetimer kan ske på et hvilket som helst tidspunkt i løbet af skoleåret.

Opfølgning: Det fremgår af K-meddelelse nr. 37 at vurderingen af barnets specialundervisning skal ske løbende og mindst en gang om året. Det er skolelederen der jf. Bekendtgørelsens §7 stk. 1 er ansvarlig for denne opfølgning og afgørelsen om barnets fremtidige behov for specialundervisning skal ske på baggrund af en pædagogiskpsykologisk vurdering. Det fremgår af Bekendtgørelsens §7 stk. 3.

Afrunding

Reglerne om supplerende undervisning og specialundervisning m.v. kan være svære at forstå.

Desværre oplever mange forældre, at de i skoleregi ikke får den rådgivning og vejledning, som de har behov for. Alt for ofte oplever vi i DUKH, at forældrene er usikre om, om deres sag behandles efter forskrifterne.

Det er vigtigt her til sidst at understrege, at i sager om supplerende undervisning og specialundervisning gælder forvaltningslovens regler om partshøring, begrundelse, klagevejledning m.v.

Indstilling og henvisning til PPR m.v.

	Ikke behov for specialpædagogisk bistand (mindre end 9 uv)	Behov for specialpædagogisk bistand (mere end 9 uv)
Skolelederen	Bkg. §15, stk 1. Hvis elevens skolesituation giver anledning til alvorlig bekymring, kan skolens leder efter samråd med eleven og forældrene indstille eleven til en pædagogisk-psykologisk vurdering, selv om eleven ikke kan anses for at have behov for specialpædagogisk bistand.	Bkg. § 2. Hvis det antages, at en elev har behov for specialpædagogisk bistand, jf. folkeskolelovens § 3, stk. 2, skal eleven indstilles til en pædagogisk-psykologisk vurdering. Indstilling afgives af skolens leder til pædagogisk-psykologisk rådgivning, eventuelt på initiativ af den kommunale sundhedstjeneste, hvis denne har kendskab til psykiske, fysiske, sproglige eller sensoriske funktionsvanskeligheder hos eleven, som giver grund til at antage, at eleven har behov for specialpædagogisk bistand.
Forældre	Bkg. § 15, stk. 2. Forældrene kan anmode skolens leder om en pædagogisk-psykologisk vurdering af deres barn, hvis de finder, at der er behov herfor. Hvis skolens leder afslår forældrenes anmodning, skal afslaget meddeles skriftligt	Bkg. 2, stk. 2. Forældrene og eleven kan anmode om en pædagogisk-psykologisk vurdering i de tilfælde, hvor de finder, at der bør iværksættes specialpædagogisk bistand. Stk. 3. Indstilling om en pædagogisk-psykologisk vurdering, jf. stk. 1, afgives efter samråd med forældrene og eleven. Mod-

DUKH Praksisnyt

Nr. 57 – 25.03.2020/VFV

Eleven	Se § 15, stk. 1 ovenfor.	sætter forældrene sig, at der foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, kan der kun afgives indstilling herom, hvis skolens leder anser det for absolut påkrævet, at der foretages en vurdering af elevens behov for specialpædagogisk bistand.
Øjeblikkelig indsats	Kan ikke iværksættes.	Bkg. § 5. Specialpædagogisk bistand kan iværksættes uden iagttagelse af den i §§ 2-4 angivne fremgangsmåde, hvis eleven befinder sig i en særlig vanskelig situation, der nødvendiggør en øjeblikkelig indsats fra skolens side. Der skal dog snarest foretages en pædagogisk-psykologisk vurdering, hvis den etablerede specialpædagogiske bistand skønnes at ville strække sig over mindst 3 uger (15 skoledage).
Klagemuligheder	<p>Fra pkt. 74 i specialundervisningsvejledningen: "Skolelederens beslutning om henvisning eller afslag på henvisning af en elev til pædagogisk-psykologisk rådgivning kan ikke indbringes for kommunalbestyrelsen, jf. folkeskolelovens § 45, stk. 2, 2. pkt."</p> <p>I denne bestemmelse står der: "<i>Lederens konkrete beslutninger vedrørende skolens elever inden for de mål og rammer og principper, som kommunalbestyrelsen henholdsvis skolebestyrelsen har fastsat, kan ikke behandles af kommunalbestyrelsen.</i>"</p>	<p>Hvis skolelederen afviser at indgive indstilling: Så kan forældrene selv henvende sig i PPR og anmode om en vurdering jf. bkg. § 2, stk. 2 (se ovenfor).</p> <p>Hvis PPR afviser at foretage en pæd.psyk. vurdering: Det må PPR ikke, idet det i givet fald vil være en overtrædelse af bkg. § 2, stk. 2.</p> <p>Se evt. også pkt. 12 i specialundervisningsvejledningen.</p>

Hvis du er interesseret i at læse mere omkring lovgrundlaget og Ankestyrelsens principafgørelser, kan du læse mere på Retsinformation.dk

I dette Praksisnyt er henvist til:

[Bekendtgørelse af lov om folkeskolen \(Folkeskoleloven\) nr. 823 af 15. august 2019.](#)

[Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand nr. 693 af 20. juni 2014](#)

[Vejledning om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand \(specialundervisningsvejledningen\) nr. 11056 af 24. november 2015.](#)

Klagenævnets for Specialundervisning:

[Klagenævnet for Specialundervisning](#)

[K-meddelelse nr. 2](#)

[K-meddelelse nr. 13](#)

[K-meddelelse nr. 25](#)

[K-meddelelse nr. 31](#)

[K-meddelelse nr. 33](#)

[K-meddelelse nr. 37](#)